

Πράσινη και Αειφόρος Ανάπτυξη Ευρωπαϊκή Ένωση & Ελλάδα

**Value Del
2010**

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	3
Ορισμοί & Ιστορικό.....	4
Συνιστώσες της Αειφόρου (Βιώσιμης) Ανάπτυξης.....	6
Προϋποθέσεις της πράσινης ανάπτυξης.....	7
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....	8
Ιστορικό	8
Το 6ο Κοινοτικό Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον 2003 -2012.....	10
Εφαρμογή Μέτρων.....	10
ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....	12
ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ – ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ.....	12
Σύνταγμα της Ελλάδας 2001.....	12
Κυβερνητικό Σχέδιο Δράσης.....	12
Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Ανάπτυξης- Ε.Σ.Π.Α. 2007 – 2013.....	13
ΕΣΠΑ – Άξονες, Στόχοι & Πράξεις Αειφόρου Ανάπτυξης	15
Πράσινη Ανάπτυξη και Νέες Θέσεις Εργασίας.....	17
Συμπεράσματα	18
Βιβλιογραφία.....	20

Η πρόοδος και η ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας και κοινωνίας στηρίχθηκε, τον τελευταίο κυρίως αιώνα, στην εκμετάλλευση του φυσικού περιβάλλοντος και στην εκτεταμένη χρήση των φυσικών πόρων. Οι κυβερνήσεις αναπτυσσόμενων αλλά και αναπτυγμένων χωρών, επεδίωκαν υψηλούς ρυθμούς οικονομικής μεγέθυνσης και την χωρίς περιορισμούς αύξηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ), γεγονός που οδήγησε στην διατάραξη της ισορροπίας των σχέσεων ανθρώπου και περιβάλλοντος.

Οι σημαντικότερες απειλές που δέχθηκε το περιβάλλον με την εφαρμογή αυτής της πολιτικής, είναι:

- Ανθρωπογενείς εκπομπές αερίων θερμοκηπίου που προκαλούν υπερθέρμανση του πλανήτη.
- Αύξηση αποβλήτων που οδηγούν σε απώλεια βιο-ποικιλότητας και σε μείωση γονιμότητας των εδαφών.
- Συμφόρηση στις μεταφορές κυρίως εντός των αστικών περιοχών.

Στη δεκαετία του 1980 άρχισε να αναγνωρίζεται ότι θα έπρεπε να ακολουθηθεί ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης όπου το περιβάλλον και η ποιότητα δεν θα είναι απλά κάποιες από τις παραμέτρους αλλά ο βασικός άξονας του αναπτυξιακού σχεδίου μιας χώρας. Η περιβαλλοντική διάσταση θα έπρεπε να ενσωματωθεί σε όλες τις πλευρές της οικονομικής πολιτικής και ιδιαίτερα στους τομείς της γεωργίας, της ενέργειας και των μεταφορών, οι οποίοι συνδέονται με πολύ σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Αυτό βέβαια συνεπάγεται μια οικονομική επιβάρυνση, το αποκαλούμενο εξωτερικό κόστος που αν ενσωματωθεί στην αναπτυξιακή διαδικασία και στις τιμές, τότε δημιουργούνται οι οικονομικές προϋποθέσεις για την αντιμετώπιση των δυσμενών συνεπειών. Η ανάπτυξη γίνεται βέβαια πιο ακριβή, αλλά και πιο δίκαιη.

Οι υποστηρικτές όμως του παραδοσιακού μοντέλου ανάπτυξης της οικονομίας προβάλλουν το επιχείρημα ότι οι εξωτερικές επιβαρύνσεις και κατά συνέπεια και το κόστος τους είναι πρακτικά αδύνατο να αποτιμηθούν, αλλά και ότι η εφαρμογή προχωρημένων περιβαλλοντικών μέτρων διογκώνει υπερβολικά το κόστος και αποτελεί τροχοπέδη για την ανάπτυξη. Αντίθετα οι επιστήμονες που προτείνουν νέα μοντέλα οικονομικής ανάπτυξης, χωρίς επιδείνωση των περιβαλλοντικών προβλημάτων, εκτιμούν ότι τα αυστηρά περιβαλλοντικά πρότυπα δημιουργούν κίνητρα για την επιχειρηματικότητα και επομένως η προστασία του περιβάλλοντος βελτιώνει την ανταγωνιστικότητα των δυναμικών τομέων της οικονομίας.

Η αντιπαράθεση ανάμεσα στην προστασία του περιβάλλοντος και την ανάπτυξη παραμένει ενεργή, έχει αλλάξει όμως μορφή. Κανείς πλέον δεν αμφισβητεί την αναγκαιότητα μιας περιβαλλοντικής πολιτικής, αν ενσωματώνεται όχι μόνο οικολογικός, αλλά και οικονομικός και κοινωνικός προβληματισμός. Η πιο σύγχρονη κριτική προς την περιβαλλοντική πολιτική εστιάζεται στην περιορισμένη αποτελεσματικότητα των νομοθετικών παρεμβάσεων, στη μειωμένη συμμετοχή των ενδιαφερομένων και του κοινού στην λήψη των αποφάσεων και στην άνιση επιβάρυνση του κόστους από την ομοιόμορφη εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας σε ανομοιόμορφες οικονομίες.

Ορισμοί & Ιστορικό

Πράσινη (green) ανάπτυξη είναι ο σχεδιασμός της χρήσης γης που περιλαμβάνει θεώρηση των περιβαλλοντικών συνεπειών της ανάπτυξης σε επίπεδο κοινότητας ή περιφέρειας, καθώς επίσης και έννοιες πράσινης οικοδόμησης στη συγκεκριμένη τοποθεσία και περιλαμβάνει την πολεοδομία, τον περιβαλλοντικό σχεδιασμό, την αρχιτεκτονική και την οικοδόμηση της κοινωνίας (community building).

Η αειφόρος ή βιώσιμη (sustainable) ανάπτυξη είναι μια θεωρία χρήσης πόρων. Ορίζεται ως η ανάπτυξη που *«καλύπτει τις ανάγκες του σήμερα χωρίς να στερεί την δυνατότητα στις μελλοντικές γενιές να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες»*.

Πράσινες Επιχειρήσεις: Είναι οι επιχειρήσεις που θεωρούν την προστασία του περιβάλλοντος βασική συνιστώσα των μακροχρόνιων επιχειρησιακών τους στόχων, είτε προωθώντας οικο-αποδοτικές παραγωγικές δραστηριότητες είτε εμπορευόμενες προϊόντα ή υπηρεσίες που διασφαλίζουν την αειφόρο ανάπτυξη.

Η αειφόρος ανάπτυξη εναρμονίζει τα θέματα της φέρουσας ικανότητας των φυσικών συστημάτων με τις κοινωνικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα.

Σε επίπεδο ιδεολογίας και πολιτικής, η αειφορία ή βιωσιμότητα (sustainability) αποτελεί την σύγχρονη απάντηση στις ενστάσεις για υπερβολική ή ανεπαρκή προστασία του

περιβάλλοντος. Πρακτικά ο όρος σημαίνει την εξισορρόπηση της οικονομικής μεγέθυνσης με την διατήρηση του περιβάλλοντος και κοινωνίας. Η ανάπτυξη, για να συνεχισθεί απρόσκοπτα, θα πρέπει να χρησιμοποιεί ορθολογικά τους φυσικούς πόρους.

Η αειφορία έχει σημαντική κοινωνική διάσταση που βασίζεται στην αλληλεγγύη μεταξύ των σημερινών ανθρώπων αλλά και μεταξύ των γενεών. Η αειφόρος ανάπτυξη της Ευρώπης, στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισσαβώνας ορίζεται κυρίως με οικονομικά και κοινωνικά κριτήρια, με βάση την εδραιωμένη πεποίθηση ότι η οικονομική ανάπτυξη αποτελεί προϋπόθεση για τη μείωση της ανεργίας, των κοινωνικών ανισοτήτων και των περιβαλλοντικών πιέσεων. Πάντως, υπάρχει κάποια απόσταση μεταξύ αειφορίας και πράσινης ανάπτυξης.

Χαρακτηριστικό είναι το ζήτημα της ενεργειακής στρατηγικής. Η αειφόρος ανάπτυξη θεωρείται συμβατή με κάθε πηγή ενέργειας που εξασφαλίζει περιβαλλοντική προστασία, όπως π.χ. η χρήση ορυκτών καυσίμων με αποθήκευση του παραγόμενου διοξειδίου του άνθρακα ή, ακόμα και η παραγωγή ηλεκτρισμού από πυρηνικά εργοστάσια αν τα χρησιμοποιούμενα μέτρα ασφαλείας είναι επαρκή. Αντίθετα, η πράσινη ανάπτυξη προωθεί κυρίως την παραγωγή από ανανεώσιμες πηγές και την εξοικονόμηση ενέργειας.

Σε επίπεδο διεθνών οργανισμών, ο όρος «βιώσιμη ανάπτυξη» εξειδικεύτηκε κατά πρώτο το 1980 από τη Διεθνή Ένωση Προστασίας της Φύσης ως μια προσπάθεια συνδυασμού της

οικονομικής ανάπτυξης και της διατήρησης του περιβάλλοντος, έννοιες που μέχρι τότε θεωρούνταν ασυμβίβαστες μεταξύ τους. Έλαβε όμως ευρύτερο περιεχόμενο και αναγνωρίστηκε ως παγκόσμιο ζήτημα το 1987 από την Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη στην έκθεσή της με τίτλο «Το Κοινό μας Μέλλον», την αποκαλούμενη συνήθως «Έκθεση Brundtland» (Brundtland Report).

Η Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη (United Nations Conference on Environment and Development), που πραγματοποιήθηκε στο Ρίο το 1992, υιοθέτησε τη «Διακήρυξη του Ρίο για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη» (Rio Declaration on Environment and Development), όρισε τη βιώσιμη ανάπτυξη ως «Ανάπτυξη που ικανοποιεί τις ανάγκες της παρούσας γενεάς χωρίς να στερεί την δυνατότητα στις μελλοντικές γενεές να ικανοποιούν τις δικές τους» και πρόβαλε τη βιώσιμη ανάπτυξη ως παγκόσμιο ιδεώδες και ως βασική έννοια που ενσωματώνει τρεις συνιστώσες: την κοινωνική, την οικονομική και την περιβαλλοντική, αναγνωρίζοντας ότι βασική αιτία των παρατεταμένων αποτυχιών για την εφαρμογή μιας πολιτικής που αφορά το περιβάλλον και την ανάπτυξη, ήταν η άγνοια των αλληλεπιδράσεων μεταξύ φύσης, οικονομίας και κοινωνίας. Ταυτόχρονα καθορίστηκαν και οι δράσεις που θα έπρεπε να αναληφθούν, ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι της βιώσιμης ανάπτυξης.

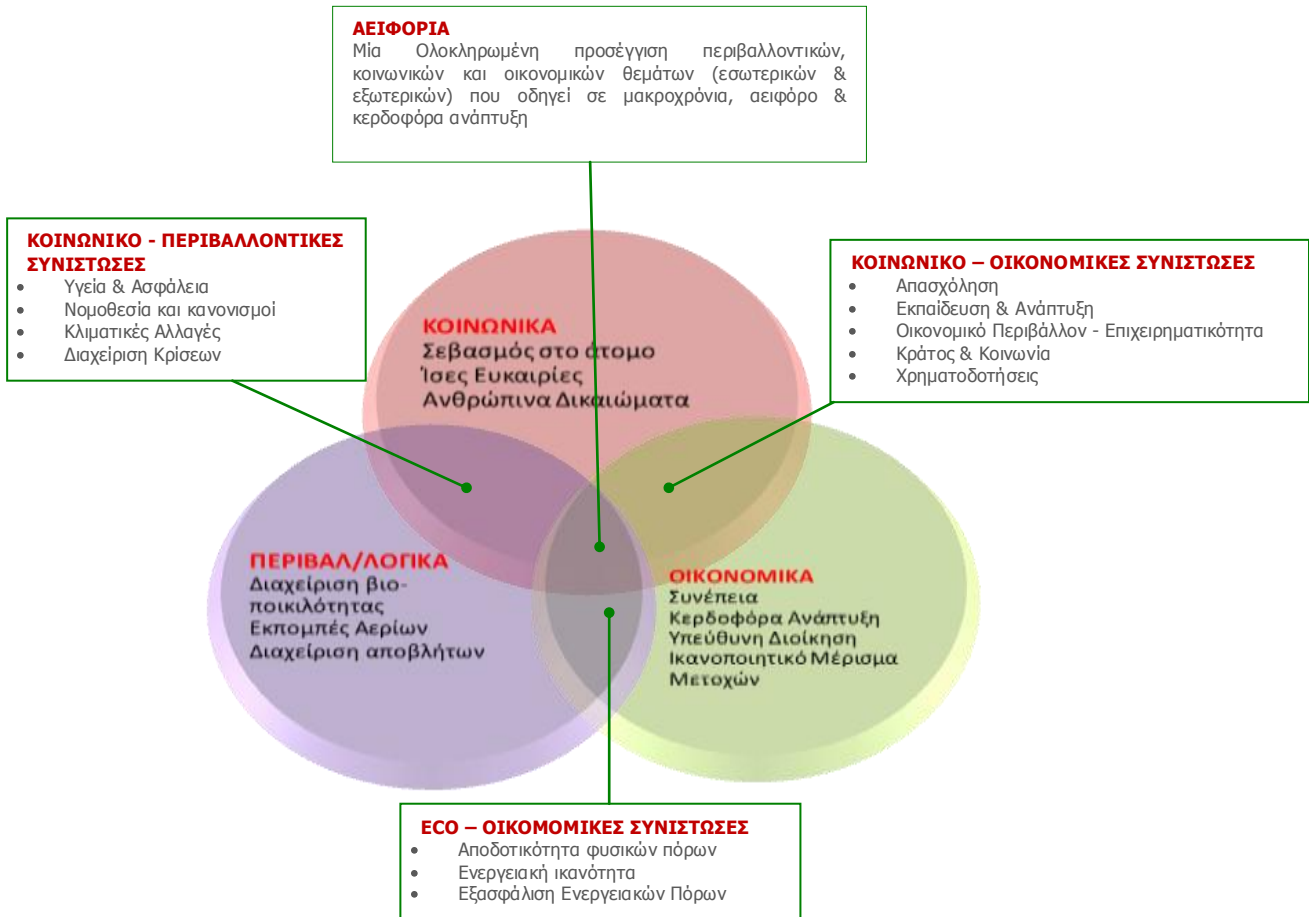
Το Πρόγραμμα Δράσης "Agenda 21" περιείχε οδηγίες για τη διαμόρφωση διαδικασιών λήψης αποφάσεων με στόχο τη βιωσιμότητα, δεδομένου ότι θεωρούσε πως ένα ολοκληρωμένο σύστημα περιβαλλοντικών και οικονομικών λογαριασμών θα αποτελούσε ένα πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση της ενσωμάτωσης της βιωσιμότητας στη διαχείριση των πόρων.

Τον Ιούνιο του 2009 το Συμβούλιο των Υπουργών των χωρών μελών του ΟΟΣΑ (OECD Ministerial Council Meeting), στο οποίο συμμετέχει και η Ελλάδα, υπέγραψε τη «Διακήρυξη της Πράσινης Ανάπτυξης» (Declaration on Green Growth). Οι χώρες μέλη αναγνώρισαν ότι οι έννοιες «πράσινη» (green) και «μεγέθυνση» (growth) μπορούν να συμβαδίζουν και διακήρυξαν ότι θα ενισχύσουν τις προσπάθειές τους για την εφαρμογή στρατηγικών πράσινης ανάπτυξης και θα ενθαρρύνουν τις «πράσινες» επενδύσεις και τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων.

Διακήρυξαν επίσης ότι θα ενθαρρύνουν τη μεταρρύθμιση της εσωτερικής πολιτικής, με στόχο την άρση ή την αποτροπή περιβαλλοντικά επιβλαβών πολιτικών που ακυρώνουν την πράσινη ανάπτυξη και θα προχωρήσουν στην θεσμοθέτηση κατάλληλων κανονισμών και πολιτικών που θα εξασφαλίσουν μακροπρόθεσμα και σαφή οικονομικά κίνητρα για την προώθηση της κατασκευής περιβαλλοντικά φιλικών υποδομών.

Σύμφωνα με τα προγράμματα ανόρθωσης της οικονομίας που έχουν εξαγγείλει διάφορες χώρες ανά τον κόσμο, ένα μεγάλο μέρος των δημοσίων ενισχύσεων δίνεται για την πράσινη οικονομία, με έμφαση μάλιστα στις καθαρές ενεργειακές τεχνολογίες. Μέχρι το πρώτο τρίμηνο του 2009, οι ΗΠΑ διέθεσαν 112,3 δις \$ (12% του πακέτου σταθεροποίησης), η Ν. Κορέα 30,7 δις \$ (81%), η Γερμανία 13,8 δις \$ (13%), η Γαλλία 7,1 δις \$ (21%) και η Βρετανία 2,1 δις \$ (7%). Στην Ελλάδα το Υπουργείο Απασχόλησης εξήγγειλε προγράμματα με στόχο την επιδότηση θέσεων εργασίας σε καινοτόμες δράσεις οικολογικής κατεύθυνσης, ενώ το ΕΣΠΑ θα διοχετεύσει περί τα 5,5 δις € σε πράσινες επενδύσεις ως το 2013.

Συνιστώσες της Αειφόρου (Βιώσιμης) Ανάπτυξης

Προϋποθέσεις της πράσινης ανάπτυξης

Η έννοια της πράσινης ανάπτυξης χαρακτηρίζεται από κάποιες αναγκαίες και αλληλένδετες προϋποθέσεις οι οποίες είναι:

Περιορισμός της επιβάρυνσης του περιβάλλοντος

Βασική επιδίωξη είναι η επίτευξη οικονομικής ανάπτυξης χωρίς επιδείνωση περιβαλλοντικών προβλημάτων. Ο περιορισμός της επιβάρυνσης (decoupling) επιτυγχάνεται όταν η ανάπτυξη απεξαρτάται από τις εισροές ενέργειας και πρώτων υλών. Αυτό προωθείται με την θέσπιση υποχρεώσεων για τους χρήστες ώστε να κάνουν λογική χρήση των πόρων καθώς επίσης και με την καινοτομία που οδηγεί σε καθαρότερες τεχνολογίες παραγωγής

Εξοικονόμηση

Επιδίωξη αποτελεί η αλλαγή του σπάταλου τρόπου ζωής, με συγκράτηση της υπερβολικής κατανάλωσης πόρων. Αυτό απαιτεί ευαισθητοποίηση/εκπαίδευση των πολιτών, ώστε να αναπτύξουν περιβαλλοντική συνείδηση και να συμπεριφέρονται πιο ορθολογικά.

Πολύ αποτελεσματική εξοικονόμηση μπορεί να επιτευχθεί με τεχνολογικές βελτιώσεις και καινοτομίες στον αγροτικό τομέα, τα κτίρια, τον τομέα των μεταφορών, τα προϊόντα κ.λπ.

Αξιοποίηση της τεχνολογίας

Η τεχνολογία μπορεί να μετατραπεί από σημαντικό μέρος του προβλήματος σε καθοριστικό στοιχείο της λύσης. Είναι αναγκαία σήμερα η άμεση τεχνολογική αντιμετώπιση παγκόσμιων περιβαλλοντικών προβλημάτων, καθώς χάρη στην χρήση βελτιωμένων και αποδοτικότερων τεχνολογιών μπορούν να επιτευχθούν χαμηλότερες εισροές υλικών και ενέργειας και χαμηλότερες εκροές ρύπων.

Δημιουργία απασχόλησης

Πολλές δυνατότητες έχει η χρήση οικονομικών εργαλείων για την ταυτόχρονη επίτευξη περιβαλλοντικών και κοινωνικών στόχων, ενώ οι δραστηριότητες προστασίας του περιβάλλοντος δημιουργούν πολλές θέσεις εργασίας.

Παρεμβατισμός

Η ολοκληρωμένη περιβαλλοντική πολιτική, με νομοθετική, διοικητική, επιστημονική/τεχνολογική, οικονομική και ιδεολογική διάσταση, απαιτεί δημόσια παρέμβαση, από το κράτος ή διακρατικούς οργανισμούς αλλά και από την κοινωνία των πολιτών. Ορισμένα περιβαλλοντικά προβλήματα χρειάζονται οργανωμένη διαχείριση του χώρου από την πολιτεία. Τα οικονομικά εργαλεία αποτελούν σημαντικό τρόπο παρέμβασης για την προώθηση της πράσινης ανάπτυξης αλλά και της απασχόλησης.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ιστορικό

Μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1960 καμιά ευρωπαϊκή χώρα δεν είχε μια σαφώς ορισμένη περιβαλλοντική πολιτική. Τα τελευταία 30 χρόνια, όμως, έχει γίνει σημαντική πρόοδος στην καθιέρωση ενός εκτεταμένου συστήματος περιβαλλοντικών ελέγχων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σήμερα καλύπτεται ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, από τον θόρυβο έως την πρόληψη των αποβλήτων, από τα χημικά έως τα αιωρούμενα σωματίδια, από τα ύδατα κολύμβησης έως ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο για την αντιμετώπιση περιβαλλοντικών καταστροφών, όπως οι πετρελαιοκηλίδες ή οι δασικές πυρκαγιές.

1972 Σύνοδος Κορυφής του Παρισιού: Ανεγνώρισαν οι Ιθύνοντες ότι, στο πλαίσιο της οικονομικής ανάπτυξης και της βελτίωσης της ποιότητας ζωής, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στο περιβάλλον. Το αποτέλεσμα ήταν το πρώτο «πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον» (περίοδος 1973-1976). Ακολούθησαν πολλά όμοια πολυετή προγράμματα και μια σειρά από οδηγίες.

1987 Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη: η πλέον ουσιαστική μεταρρύθμιση στον τομέα του περιβάλλοντος, διότι είχε ως αποτέλεσμα να αφιερωθεί ιδιαίτερο κεφάλαιο στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Εφεξής κατέστη δυνατόν να στηρίζονται τα κοινοτικά μέτρα σε σαφή νομική βάση όπου ορίζονται οι στόχοι και οι θεμελιώδεις αρχές δράσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στον τομέα του περιβάλλοντος. Είχε επίσης προβλεφθεί ότι οι απαιτήσεις ως προς το θέμα της προστασίας του περιβάλλοντος θα αποτελέσουν συστατικό των λοιπών πολιτικών της Κοινότητας.

1992 Η Συνθήκη του Μάαστριχτ επίσημα γνωστή ως **Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση** αποτέλεσε ένα νέο βήμα προόδου. Κατ' αρχάς, κατέστη δυνατό να εισαχθεί η αρχή της "σταθερής και διαρκούς, σεβόμενης το περιβάλλον ανάπτυξης" στην αποστολή της Ευρωπαϊκής Κοινότητας καθώς και η αρχή της προστασίας στο άρθρο όπου καθορίζονται τα θεμέλια της πολιτικής στον τομέα του περιβάλλοντος (άρθρο 174, πρώην άρθρο 130 Ρ της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας). Επίσης, αναβαθμίστηκε ο τομέας του περιβάλλοντος σε επίπεδο "πολιτικής".

2001 Η Ευρωπαϊκή Ένωση υιοθέτησε την πρώτη **Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Αειφόρο Ανάπτυξη** κατά τη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο Γκέτεμπουργκ. Στους κυριότερους στόχους της στρατηγικής αυτής συγκαταλέγονταν ο περιορισμός των επιπτώσεων της αλλαγής του κλίματος, η ασφάλεια και η ποιότητα των τροφίμων, η εξάλειψη των κινδύνων για την υγεία και το περιβάλλον που συνδέονται με χημικές ουσίες, η βελτίωση της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων, η μείωση των ζημιών στη βιοποικιλότητα και ο περιορισμός των δυσμενών συνεπειών των μεταφορών. Η Επιτροπή δεσμεύτηκε να επανεξετάσει τη στρατηγική με την έναρξη των καθηκόντων κάθε νέας Επιτροπής.

2005 Άρχισε η **διαδικασία επανεξέτασης της Στρατηγικής** η οποία κρίθηκε επιτακτική διότι:

- Επιδεινώθηκαν οι τάσεις που είναι αντίθετες προς την αειφόρο ανάπτυξη, (π.χ. αυξανόμενες πιέσεις στους φυσικούς πόρους, τη βιοποικιλότητα και το κλίμα).

- Ήταν περιορισμένα τα αποτελέσματα συμβολής της Ευρωπαϊκής οικονομίας στην παγκόσμια αειφόρο ανάπτυξη και τέλος
- Η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης δημιούργησε την ανάγκη για καθορισμό εθνικών στρατηγικών αειφόρου ανάπτυξης στα περισσότερα νέα κράτη-μέλη.

2006 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέσα από μια διαδικασία δημόσιου διαλόγου, ολοκλήρωσε την **Αναθεωρημένη Στρατηγική για την Αειφόρο Ανάπτυξη**, η οποία εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Οι στόχοι της Αναθεωρημένης Στρατηγικής είναι:

- **Προστασία του Περιβάλλοντος:** Διατήρηση της ικανότητας της γης να ευνοεί τη ζωή σε όλη της την ποικιλία, την πρόληψη και μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος και την προώθηση αειφόρων προτύπων κατανάλωσης και παραγωγής.
- **Κοινωνική Δικαιοσύνη και συνοχή:** Προώθηση μιας δημοκρατικής, υγιούς, ασφαλούς και δίκαιης κοινωνίας, που βασίζεται στην κοινωνική ένταξη και τη συνοχή, να σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και την πολιτιστική ποικιλομορφία, να διασφαλίζει την ισότητα ανδρών και γυναικών και να καταπολεμεί κάθε μορφή διάκρισης.
- **Οικονομική ευημερία:** Προώθηση μιας ακμάζουσας, καινοτόμου, πλούσιας σε γνώσεις, ανταγωνιστικής και οικολογικά αποτελεσματικής οικονομίας, που να εξασφαλίζει ψηλό επίπεδο ζωής, πλήρη απασχόληση και ποιότητα εργασίας σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- **Ανάληψη των διεθνών ευθυνών:** Ενθάρρυνση της εφαρμογής, σε παγκόσμιο επίπεδο, δημοκρατικών θεσμών που να βασίζονται στην ειρήνη, την ασφάλεια και την ελευθερία και προάσπιση της σταθερότητας των θεσμών αυτών και στην ενεργό προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης σε ολόκληρο τον κόσμο.

Οι κύριες προκλήσεις στην επίτευξη των πιο πάνω στόχων είναι:

- Ο περιορισμός των κλιματικών αλλαγών, το κόστος και οι αρνητικές συνέπειες για την κοινωνία και το περιβάλλον και η παραγωγή καθαρής ενέργειας.
- Η διασφάλιση βιώσιμων συστημάτων μεταφορών ώστε αυτά να ανταποκρίνονται στις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανάγκες.
- Η προώθηση βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής.
- Η βελτίωση της διατήρησης και διαχείρισης των φυσικών πόρων ώστε να αποφευχθεί η υπερεκμετάλλευσή τους.
- Η προαγωγή της καλής Δημόσιας Υγείας και η βελτίωση της προστασίας έναντι των κινδύνων που την απειλούν.
- Η δημιουργία μιας κοινωνίας στην οποία να διευκολύνεται η κοινωνική ένταξη, που να λαμβάνει υπόψη την αλληλεγγύη μεταξύ και εντός των γενεών και να εξασφαλίζει και βελτιώνει την ποιότητα ζωής των πολιτών
- Η προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης σε ολόκληρο τον κόσμο ώστε οι εσωτερικές και εξωτερικές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης να συμβιβάζονται με την παγκόσμια αειφόρο ανάπτυξη και με τις διεθνείς της δεσμεύσεις.

Το 6ο Κοινοτικό Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον 2003 -2012

Κατά την δεκαετία 2003 – 2012 το 6^ο Κοινοτικό Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον αποτελεί το πλαίσιο της Κοινοτικής περιβαλλοντικής πολιτικής. Κεντρική φιλοσοφία του προγράμματος είναι ότι η προστασία του περιβάλλοντος δεν έρχεται σε αντίθεση με την οικονομία, αλλά ότι, αντίθετα, τα αυστηρά περιβαλλοντικά πρότυπα δημιουργούν κίνητρα που αυξάνουν την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας και την επιχειρηματικότητα. Η διατήρηση της καλής ποιότητας του περιβάλλοντος είναι από τη άλλη πλευρά ουσιαστική για την διατήρηση ενός καλού βιοτικού επιπέδου και ποιότητας ζωής. Η κοινωνία, η βιομηχανία και η διοίκηση πρέπει συνεπώς να συνεργασθούν ώστε να επιτευχθεί η αποσύνδεση των πιέσεων στο περιβάλλον από την οικονομική μεγέθυνση.

Προτεραιότητες του Προγράμματος είναι οι κλιματικές αλλαγές, η φύση και η βιοποικιλότητα, το περιβάλλον και η υγεία, οι φυσικοί πόροι και τα απόβλητα.

Ο μακρινός χρονικός ορίζοντας αναμένεται ότι θα επιτρέψει την καλύτερη επιστημονική θεμελίωση των επιμέρους πολιτικών. Επιδίωξη των Θεματικών Στρατηγικών είναι η επίτευξη συνέργειας τόσο μεταξύ τους, όσο και με την Στρατηγική της Λισσαβώνας την Στρατηγική για την Αειφόρο Ανάπτυξη. Είναι ωστόσο νωρίς για την αξιολόγηση των Θεματικών Στρατηγικών, δεδομένου ότι μόνον τέσσερις από τις επτά (ατμοσφαιρική ρύπανση, θαλάσσιο περιβάλλον, απόβλητα και ανακύκλωση, αειφόρος χρήση των φυσικών πόρων) είχαν κατατεθεί έως τα τέλη του 2005.

Εφαρμογή Μέτρων

Η όλο και αυξανόμενη σημασία που δίνεται στην αειφόρο ανάπτυξη, ειδικά στους κόλπους τις ΕΕ, δεν έγκειται μόνο στην άμεση δράση που πρέπει να ληφθεί ώστε να σωθεί και να διατηρηθεί το φυσικό περιβάλλον για χρήση από τις επόμενες γενιές. Εν μέσω της καλπάζουσας οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης, η αειφορία μπορεί να λειτουργήσει ως σωστική λέμβος για την έξοδο από την κρίση και την επάνοδο της οικονομικής ισορροπίας. Επιπλέον έχει καθοριστική σημασία η συμβατότητα των μέτρων που στηρίζουν την οικονομία και μειώνουν τις κοινωνικές επιπτώσεις της τρέχουσας κρίσης, με τους μακροχρόνιους στόχους αειφορίας.

Σε αυτή της κατεύθυνση, και κατά το πρόσφατο παρελθόν, η ΕΕ απέδειξε τη σαφή της δέσμευση για αειφόρο ανάπτυξη και ενσωμάτωσε επιτυχώς την αειφόρο διάσταση σε πολλούς τομείς πολιτικής. Οι πολιτικές της ΕΕ σχετικά με τις κλιματικές αλλαγές και την ενέργεια αποδεικνύουν τον αντίκτυπο της στρατηγικής για την αειφόρο ανάπτυξη στην πολιτική ατζέντα. Επίσης, η ΕΕ ενσωμάτωσε τη διάσταση της αειφόρου ανάπτυξης σε πολλούς άλλους τομείς πολιτικών. Οι τομείς αυτοί περιλαμβάνουν βελτίωση της νομοθεσίας, αναθεωρημένη κοινωνική ατζέντα, η οποία υπογραμμίζει τη σημασία που πρέπει να δοθεί στην αειφόρο ανάπτυξη και αναγγέλλει την ανάπτυξη στόχων ευημερίας «πέραν του ΑΕΠ», κατευθυντήριες

γραμμές για την απασχόληση που ευθυγραμμίζονται με τους στόχους της ΣΑΑ¹, καθώς και προώθηση εταιρικής κοινωνικής ευθύνης στις επιχειρήσεις, με στόχο το συνδυασμό οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (10/11 Δεκεμβρίου 2009) «*Η αειφόρος ανάπτυξη παραμένει θεμελιώδης στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης δυνάμει της Συνθήκης της Λισσαβώνας και όπως τονίζει η έκθεση της Προεδρίας με θέμα την επανεξέταση 2009 της στρατηγικής της Ένωσης για την αειφόρο ανάπτυξη (έγγρ. 16818/09), η στρατηγική αυτή θα συνεχίσει να αποτελεί μακροπρόθεσμο όραμα και πρωταρχικό πλαίσιο πολιτικής για όλες τις πολιτικές και στρατηγικές της Ένωσης. Στις μελλοντικές επισκοπήσεις θα πρέπει να οριοθετούνται σαφέστερα οι δράσεις προτεραιότητας*».

¹ Στρατηγική αειφόρου ανάπτυξης

ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ – ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

Σύνταγμα της Ελλάδας 2001

Άρθρο 24 Παράγραφος 1: Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας.

Κυβερνητικό Σχέδιο Δράσης

Με βάση το κυβερνητικό σχέδιο δράσης, *η πράσινη ανάπτυξη είναι η μόνη εφικτή και βιώσιμη λύση για τον τόπο γιατί υπηρετεί τον άνθρωπο και τις πραγματικές του ανάγκες, σέβεται το περιβάλλον και το αντιμετωπίζει ως αναπτυξιακό απόθεμα και όχι ως αντιαναπτυξιακό βαρίδι.*»

Είναι μια προοπτική που όχι μόνο θα βελτιώσει τα συστήματα και τις επιχειρήσεις, αλλά και θα οδηγήσει στην αντιμετώπιση της ανεργίας και στη σταδιακή έξοδο από την ισχυρή οικονομική κρίση. Πιο συγκεκριμένα, «η «πράσινη» ανάπτυξη θα βελτιώσει την ανταγωνιστική θέση της Ελλάδας, θα προσελκύσει σημαντικές ξένες επενδύσεις και θα βελτιώσει την ποιότητα ζωής για όλους. Θα γεννήσει νέες επιχειρηματικές δυνατότητες και ευκαιρίες. Θα δημιουργήσει έναν νέο και ισχυρό παραγωγικό ιστό που θα ανοίξει πεδία δράσης για τους νέους επιστήμονες που σήμερα ασφυκτιούν σε μια κλειστή και αγκυλωμένη οικονομική δομή.»

Τα σχέδια δράσεις για την πράσινη ανάπτυξη αναλύονται σε τρία βασικά σκέλη και είναι τα εξής:

1^ο: Κλίμα και ενέργεια. Στόχος είναι να μειωθούν οι εκπομπές αερίων φαινομένου θερμοκηπίου κατά 65%, μέχρι το 2050 με ενδιάμεσους δεσμευτικούς στόχους προόδου καθώς οφείλουμε να πάμε άμεσα σε ένα πρότυπο που θα βασίζεται στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ), στην εξοικονόμηση ενέργειας και στη διαχείριση της ενεργειακής ζήτησης.

2^ο: Αλλαγές σε συστήματα παραγωγής και κατανάλωσης. Ασφαλή και ποιοτικά αγροτικά προϊόντα, διεύρυνση και αναβάθμιση των υπηρεσιών που παρέχονται στον τουρισμό. Επίσης, «πράσινο επιχειρείν» μια νέα ευκαιρία με δυναμικές προοπτικές, που μπορεί να δημιουργήσει πολλές και ποιοτικές θέσεις εργασίας.

3^ο : Οικονομία στους φυσικούς πόρους και «πράσινες» υποδομές της χώρας. Το νερό αποτελεί εθνικό θέμα και θα πρέπει να διαχειρίζεται τη ζήτηση του νερού παρά να ενισχύει την προσφορά του. Διαχείριση των αποβλήτων ως ένα από τα κεντρικά κοινωνικά και περιβαλλοντικά προβλήματα. «Πράσινες υποδομές»: εφαρμογή συνδυασμένων μεταφορών, ενίσχυση των μαζικών μέσων μεταφορών για καθαρές και φιλικές στο περιβάλλον μεταφορές με περιορισμό των εκπομπών.

Αναλυτικότερα, προβλέπονται αλλαγές και διαρθρωτικές κινήσεις με νέα μέτρα και στρατηγικές σε ζωτικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας, κυρίως στον αγροτικό κόσμο και

τον τουριστικό τομέα. Ακολουθούν μεταβολές στους τομείς των μεταφορών, της επικοινωνίας, του θαλάσσιου περιβάλλοντος και της ναυτιλίας καθώς και στη χωροταξία και το δομημένο περιβάλλον. Για την αποτελεσματική εφαρμογή όλων των παραπάνω, τονίζεται ότι είναι απαραίτητη η παρέμβαση του κράτους με πολιτικές, οικονομικά εργαλεία και κυρίως ριζικές αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο και τη νομοθεσία για τη μετάβαση στο πράσινο αναπτυξιακό πρότυπο και την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Ανάπτυξης- Ε.Σ.Π.Α. 2007 – 2013

Στόχος για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη

Για την Ελλάδα στόχος δεν είναι μόνο να παρακολουθήσει τις ευρωπαϊκές εξελίξεις σε θεσμικό επίπεδο και να προσαρμοστεί ονομαστικά σε αυτές, αλλά να συγκλίνει πραγματικά στην ουσία του ευρωπαϊκού περιβαλλοντικού κεκτημένου και μέσα από τη σύγκλιση αυτή να αντιμετωπίσει τις συγκεκριμένες της ανάγκες που αφορούν τόσο την περιβαλλοντική προστασία όσο και την καθιέρωση ενός ιδιαίτερου παραγωγικού προτύπου, το οποίο θα αξιοποιεί τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας (κλίμα, φυσικό περιβάλλον, ιστορία & πολιτισμός, υψηλό μορφωτικό επίπεδο πληθυσμού, υψηλή κοινωνική συνοχή κλπ) και θα τα συνθέτει στην κατεύθυνση της αειφόρου ανάπτυξης.

Σήμερα είναι κοινά αποδεκτό ότι η σύγχρονη κρίση δεν αντιμετωπίζεται με παλιά εργαλεία. Το αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας έχει πλέον εξαντλήσει τα όρια του ενώ τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της δεν είναι η βαριά βιομηχανία, αλλά το περιβάλλον, οι ανθρωπίνι πόροι, η ιστορία και ο πολιτισμός της. Η «πράσινη ανάπτυξη» είναι μία νέα αναπτυξιακή ολοκληρωμένη στρατηγικά φιλοσοφία που ενσωματώνει την ενεργό περιβαλλοντική προστασία, την κοινωνική συνοχή και την οικονομική ανάπτυξη.

Ο Τομέας Περιβάλλοντος αποτελεί γενικά τη βάση για την προστασία της δημόσιας υγείας και της ποιότητας ζωής των πολιτών. Ειδικά στη χώρα μας με τα συγκεκριμένα ευνοϊκά κλιματολογικά και γεωμορφολογικά δεδομένα (ακτές, νησιωτικός χώρος, υψηλή βιοποικιλότητα κλπ), το Περιβάλλον αποτελεί σημαντικό Κεφάλαιο («απόθεμα»), το οποίο χρήζει προστασίας, αναβάθμισης και ορθολογικής διαχείρισης, ώστε να αποτελέσει το υπόβαθρο μιας ποιοτικής ανάπτυξης, η οποία με τη σειρά της θα επιφέρει σημαντικά άμεσα και έμμεσα οφέλη στους πολίτες.

Στα άμεσα οφέλη συγκαταλέγονται η προστασία και αναβάθμιση της δημόσιας υγείας και του βιοτικού επιπέδου του πληθυσμού και η διασφάλιση των προοπτικών αειφόρου διαχείρισης των βασικών περιβαλλοντικών μέσων (ατμόσφαιρα, νερά, έδαφος), η ποιότητα των οποίων έχει υποστεί σημαντική υποβάθμιση κατά τις τελευταίες δεκαετίες. Στα έμμεσα οφέλη θα πρέπει να αναφερθούν η βαθμιαία στροφή της χώρας σε ένα παραγωγικό μοντέλο ποιοτικής

ανάπτυξης (development) σε αντίθεση με αυτό της μονοδιάστατης οικονομικής μεγέθυνσης άλλων φτωχότερων σε οικολογικό και πολιτισμικό απόθεμα χωρών.

Η επιλογή του συγκεκριμένου Στρατηγικού Στόχου συνάδει με τις προτεραιότητες του ΕΣΠΑ, καθώς η εξισορροπημένη και αειφόρος διαχείριση του περιβάλλοντος προωθεί ταυτόχρονα στόχους που συνδέονται άρρηκτα με την οικονομία, την κοινωνία και το περιβάλλον. Η αειφόρος ανάπτυξη και η ορθολογική διαχείριση και προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς εμπεριέχουν τη χωρική διάσταση, η οποία αναδεικνύεται με τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη, μια από τις βασικές προτεραιότητες του ΕΣΠΑ. Με τον τρόπο αυτό, εισάγεται η χωρική διάσταση στην στρατηγική ανάπτυξης της χώρας, καθώς και ο προβληματισμός περί συγκεκριμένων στοιχείων που προκύπτουν από τη θεώρηση της γεωγραφικής – φυσικής διάστασης του χώρου.

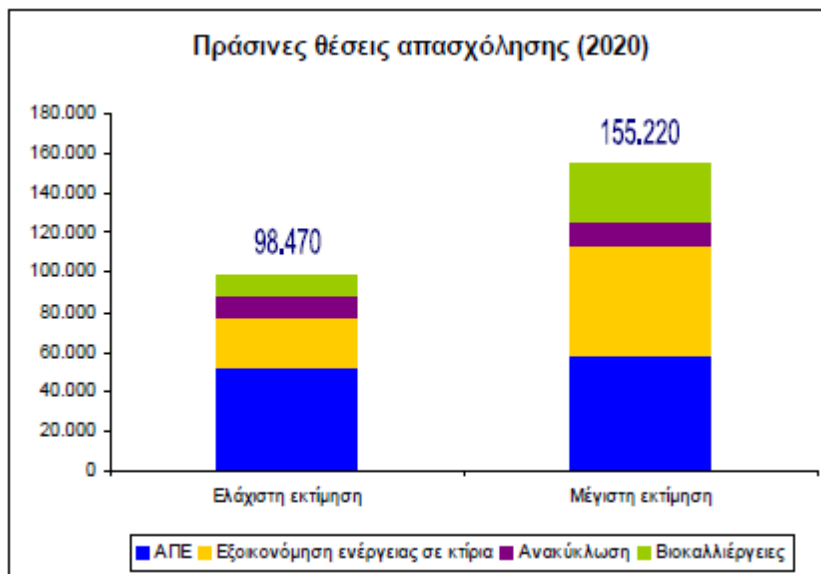
ΕΣΠΑ – Άξονες, Στόχοι & Πράξεις Αειφόρου Ανάπτυξης

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΡΑΞΕΩΝ & ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
1. Προστασία Ατμοσφαιρικού Περιβάλλοντος & Αστικές Μεταφορές – Αντιμετώπιση Κλιματικής Αλλαγής – Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας	Συμβολή του στη μείωση της ρύπανσης του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος, τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής του πληθυσμού και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής με την υλοποίηση έργων εξοικονόμησης ενέργειας και αξιοποίησης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.	Αξιοποίηση τοπικού ενεργειακού δυναμικού για εξοικονόμηση ενέργειας στον οικιστικό τομέα και στην ύπαιθρο Αξιοποίηση ΑΠΕ από φορείς του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα Πρότυπα επιδεικτικά έργα αξιοποίησης ΑΠΕ σε δημόσια κτίρια (π.χ σχολεία κλπ) Επέκταση Μετρό Θεσσαλονίκης έως Καλαμαριά Συνολικός Προϋπολογισμός: 439.997.500 ΕΥΡΩ
2. Προστασία και Διαχείριση Υδατικών Πόρων	Η αποτελεσματική προστασία της ποιότητας των υδάτινων αποδεκτών σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας 91/271 καθώς και η διασφάλιση της παροχής πόσιμου νερού επαρκούς σε ποσότητα και ποιότητα σε επιλεγμένα αστικά κέντρα, σε τουριστικές περιοχές της χώρας και σε περιοχές με οξυμένα προβλήματα λειψυδρίας.	Έργα κατασκευής εγκαταστάσεων καθώς & Ολοκλήρωση εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων και δικτύων αποχέτευσης σε οικισμούς. Έργα προστασίας και ολοκληρωμένης διαχείρισης υδατικών πόρων και πόσιμου νερού σε αστικά κέντρα και επιλεγμένους τουριστικούς προορισμούς της χώρας. Έργα μείωσης διαρροών σε προβληματικά δίκτυα ύδρευσης αστικών κέντρων Έργα αφαλάτωσης και διανομής πόσιμου νερού σε νησιά με προβλήματα λειψυδρίας Σύνδεση Νοσοκομειακών Μονάδων του ΕΣΥ με Αποχετευτικά Δίκτυα παρακείμενων οικισμών Συνολικός Προϋπολογισμός: 1.280.005.000 ΕΥΡΩ
3. Πρόληψη & αντιμετώπιση περιβαλλοντικού κινδύνου	Γενικός στόχος του ΑΠ 4 είναι η ενίσχυση των υποδομών πρόληψης και αντιμετώπισης περιβαλλοντικού κινδύνου, ιδιαίτερα σε ότι αφορά υποδομές αντιπλημμυρικής προστασίας, οι οποίες είναι απαραίτητες για την προστασία της ζωής και των περιουσιών των πολιτών καθώς και για την προσέλκυση επενδύσεων.	Κατασκευή αντιπλημμυρικών και συνοδών έργων σε μεγάλα αστικά κέντρα καθώς και σε εξωαστικές περιοχές Έργα πρόληψης και διαχείρισης περιβαλλοντικού κινδύνου Ενίσχυση υποδομών πολιτικής προστασίας Συνολικός Προϋπολογισμός: 395.000.000 ΕΥΡΩ
4. Προστασία Εδαφικών Συστημάτων & Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων	Προστασία της δημόσιας υγείας και της ποιότητας των εδαφικών πόρων και των υπόγειων υδροφορέων από τη ρύπανση που προκαλεί η ανεξέλεγκτη διάθεση στερεών αποβλήτων. Συνδυασμός μείωσης της παραγωγής αποβλήτων, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης, ολοκληρωμένης διαχείρισης του βιοαποδομήσιμου κλάσματος και ασφαλούς διάθεσης των υπόλοιπων στερεών αποβλήτων.	Κατασκευή και αναβάθμιση εγκαταστάσεων διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων. Έργα αποκατάστασης χώρων ανεξέλεγκτης διάθεσης στερεών αποβλήτων. Έργα διαχείρισης αποβλήτων και αποκατάστασης εδάφους σε χώρους ρυπασμένους από παρελθούσα βιομηχανική ή συναφή δραστηριότητα για τους οποίους δεν υπάρχει υπόχρεος ιδιοκτήτης. Έργα και δράσεις διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων καθώς και δράσεις αντιμετώπισης του φαινομένου της ερημοποίησης 289.995.000 ΕΥΡΩ
5. Τεχνική Βοήθεια Ταμείου Συνοχής	Υποστήριξη της Διαχειριστικής Αρχής του Προγράμματος και των Τελικών Δικαιούχων του στην υλοποίηση των έργων του Προγράμματος καθώς και στην επίτευξη των πολιτικών που προωθούνται μέσω αυτού	Τεχνικοί Σύμβουλοι σχεδιασμού και υλοποίησης των έργων. Εκπόνηση εμπειρογνομосουμένων και εκθέσεων σχετικά με τα έργα και τις δράσεις του Προγράμματος & υποστηρικτικών μελετών Παρακολούθηση των συνεπειών εφαρμογής του Προγράμματος σε στρατηγικό επίπεδο Αξιολόγηση Προγράμματος Πληροφόρηση δικαιούχων, ωφελουμένων, και κοινού. 25.762.500 ΕΥΡΩ
6. Προστασία Ατμοσφαιρικού Περιβάλλοντος & Αντιμετώπιση Κλιματικής Αλλαγής	Προστασία της ποιότητας του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος από την υποβάθμιση που προκαλούν οι εκπομπές αερίων ρύπων ο θόρυβος και οι ακτινοβολίες. Στόχος είναι η εκπόνηση των απαιτούμενων υποστηρικτικών μελετών και εργαλείων που απαιτούνται για την ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας και με την ενίσχυση των μέσων που απαιτούνται για την συστηματική παρακολούθηση και καταγραφή της ποιότητας του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος.	Παρακολούθηση και καταγραφή της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και θορύβου Παρακολούθηση και προσαρμογή του Συστήματος Εμπορίας Ρύπων Μελέτες για την κλιματική αλλαγή & χαρτογράφηση του θορύβου. Βελτίωση εξοπλισμού μέτρησης θορύβου. Υποδομές και εξοπλισμός ηχοπροστασίας ειδικών αστικών ζωνών. Μελέτες χαρτογράφησης υφιστάμενης κατάστασης για μη ιονίζουσες αντινοβολίες και εκπόνηση σχεδίων δράσης για την εφαρμογή μέτρων προστασίας από αυτές. Μελέτες για μέτρα που αφορούν την βελτιστοποίηση της ενεργειακής απόδοσης κτιρίων 23.000.000 ΕΥΡΩ

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΡΑΞΕΩΝ & ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
7. Προστασία & Διαχείριση Υδατικών Πόρων	Ορθολογική και αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων, ώστε να διασφαλιστεί σε μακροχρόνια βάση η επαρκής διαθεσιμότητα υψηλής ποιότητας υδατικών πόρων για όλες τις απαραίτητες χρήσεις. Για το σκοπό αυτό θα θεσπιστούν προγράμματα παρακολούθησης ποιότητας υδάτων, να καταρτιστούν σχέδια διαχείρισης ανά λεκάνη απορροής και να εφαρμοστούν αποτελεσματικά μέσα για την παρακολούθηση της εφαρμογής τους.	<p>Εκπόνηση μελετών και διαχειριστικών εργαλείων για την αποτελεσματική εφαρμογή της Οδηγίας 2000/60</p> <p>Υλοποίηση έργων προστασίας και αναβάθμισης υγροτοπικών οικοσυστημάτων</p> <p>Έλεγχος ποιότητας πόσιμου νερού στην υδροληψία και στα δίκτυα ύδρευσης των οικισμών σύμφωνα με την κείμενη κοινοτική και εθνική νομοθεσία</p> <p>Εξοπλισμός για τα εργαστήρια ελέγχου ποιότητας νερού</p> <p>Έργα και δράσεις για τον έλεγχο και την αντιμετώπιση της θαλάσσιας ρύπανσης</p> <p style="text-align: right;">20.000.000 ΕΥΡΩ</p>
8. Πρόληψη & Αντιμετώπιση Περιβαλλοντικού Κινδύνου	Συνολική ενίσχυση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης στην πρόληψη και αντιμετώπιση του περιβαλλοντικού κινδύνου μέσα από την οργάνωση ενός αξιόπιστου και πλήρως ανεπτυγμένου δικτύου πολιτικής προστασίας.	<p>Οργάνωση και λειτουργία και ενίσχυση υποδομών πολιτικής προστασίας</p> <p>Εκπόνηση σχεδίων πολιτικής προστασίας και ενέργειες ενημέρωσης ευπαθών ομάδων του πληθυσμού (παιδιά, άτομα με αναπηρίες κλπ)</p> <p>Προμήθεια εξοπλισμού αντιπυρικής – αντισεισμικής προστασίας και εκπόνηση υποστηρικτικών μελετών. Μελέτες χαρτογράφησης κινδύνου και εκτίμησης επικινδυνότητας</p> <p>Εκπόνηση μελετών διερεύνησης και αξιολόγησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων από μεγάλα τεχνολογικά ατυχήματα</p> <p>Ανάπτυξη συστήματος διαχείρισης & έγκαιρης προειδοποίησης περιβαλλοντικού και τεχνολογικού κινδύνου. Σχέδια διαχείρισης περιβαλλοντικού κινδύνου σε θαλάσσιο περιβάλλον</p> <p>Εκπόνηση μελέτης και θεσμοθέτηση επιτρεπόμενων χρήσεων γης σε γειτνίαση με εγκαταστάσεις που εγκυμονούν κινδύνους μεγάλου βιομηχανικού ατυχήματος</p> <p style="text-align: right;">40.000.000 ΕΥΡΩ</p>
9. Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος & Βιοποικιλότητας	Ανάσχεση της απώλειας και προστασία της βιοποικιλότητας μέσω της επίτευξης και διατήρησης ικανοποιητικής κατάστασης των οικοτόπων και των πληθυσμών των απειλούμενων και κινδυνευόντων ειδών και περιοχών οικολογικού ενδιαφέροντος	<p>Εξειδίκευση Εθνικής Στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα και τη βιοασφάλεια</p> <p>Εξειδίκευση θεματικών στρατηγικών για υγροτόπους, δάση, ορεινά & παράκτια οικοσυστήματα</p> <p>Υποστήριξη υφισταμένων & Ίδρυση νέων Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών</p> <p>Εκπόνηση Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ)</p> <p>Εκπόνηση και εφαρμογή Διαχειριστικών Σχεδίων σε προστατευόμενες περιοχές</p> <p>Έργα προστασίας, ανάδειξης, και αξιοποίησης επιλεγμένων προστατευόμενων περιοχών</p> <p>Ενέργειες εντοπισμού και χαρτογράφησης «διαδρόμων» ανάμεσα στις προστατευόμενες περιοχές</p> <p>Ειδικές δράσεις για την εφαρμογή των Οδηγιών 79/409 και 92/43 ΕΚ για τα απειλούμενα είδη</p> <p>Συγκρότηση καταλόγων τοπίων και έργα προστασίας και ανάδειξης επιλεγμένων τοπίων</p> <p>Πρώθηση αειφορικών δράσεων σε δίκτυα μικρών νησιωτικών περιοχών</p> <p>Έργα περιβαλλοντικής αποκατάστασης υγροτόπων και λιμνών</p> <p style="text-align: right;">180.002.500 ΕΥΡΩ</p>
10. Θεσμοί & μέσα άσκησης αποτελεσματικής περιβαλλοντικής πολιτικής	Βελτίωση της διοικητικής αποτελεσματικότητας του ΥΠΕΧΩΔΕ στην άσκηση περιβαλλοντικής πολιτικής.	<p>Υποστήριξη της λειτουργίας της Υπηρεσίας Επιθεωρητών Περιβάλλοντος του ΕΚΠΑΑ, της ΕΥΠΕ, της Υπηρεσίας Συντονισμού Περιβαλλοντικών Δράσεων του ΥΠΕΧΩΔΕ, της Κεντρικής Υπηρεσίας Υδάτων, & των Διευθύνσεων Υδάτων των Περιφερειών, των Φορέων Διαχείρισης Κηφισού και Ελαιώνα, της ψηφιακής υποδομής του ΥΠΕΧΩΔΕ σε τομείς ειδικού ενδιαφέροντος</p> <p>Έργα και υποδομές π.χ συστήματα συλλογής και τήρησης στατιστικών στοιχείων για την υποβοήθηση της ορθής άσκησης περιβαλλοντικής πολιτικής καθώς και για την παροχή αξιόπιστης και επιστημονικής περιβαλλοντικής πληροφορίας στο κοινό</p> <p>Ενέργειες περιβαλλοντικής ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης γενικού πληθυσμού και ειδικών ομάδων - στόχων . Υποστήριξη της εφαρμογής του Χωροταξικού Σχεδιασμού. Ενέργειες και μελέτες για την προώθηση περιβαλλοντικής προστασίας και χωρικής συνοχής</p> <p style="text-align: right;">70.237.500 ΕΥΡΩ</p>

Πράσινη Ανάπτυξη και Νέες Θέσεις Εργασίας

Η πράσινη ανάπτυξη αναμένεται να αποφέρει ως το 2020 στην Ελλάδα 98.500-155.000 άμεσες θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης στους τομείς της ενέργειας, των κατασκευών, της ανακύκλωσης και της γεωργίας αν κάνουμε σήμερα τις επιβαλλόμενες επενδύσεις. Η επιλογή αυτή όχι μόνο εγγυάται μία διέξοδο από την οικονομική κρίση, αλλά αποτελεί και τη μόνη δυνατή για την καταπολέμηση των κλιματικών αλλαγών και την υπέρβαση της περιβαλλοντικής κρίσης.

Συμπεράσματα

Η πράσινη/αιεφόρος ανάπτυξη είναι μονόδρομος για την συνετή χρήση των φυσικών πόρων και τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος για τις μελλοντικές γενιές.

Κάθε κράτος οφείλει να ενθαρρύνει την Πράσινη Επιχείρηση και τις Πράσινες Υποδομές,

- Για να προωθήσει την ανάπτυξη,
- Για να μειώσει την κοινωνική ανισότητα
- Για να περιορίσει τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής
- Για να μειώσει την υποβάθμιση του περιβάλλοντος
- Για να διαχειριστεί καλύτερα τα προβλήματα της διογκούμενης ανεπάρκειας των πρώτων υλών
- Για να εξασφαλίσει πόρους που θα αποφέρουν μακροχρόνια κέρδη
- Για να αντιμετωπίσει τις πιέσεις από την αύξηση του πληθυσμού

Τα πλεονεκτήματα της αειφόρου ανάπτυξης είναι εμφανή, καθώς δίνει λύσεις σε προβλήματα. Σταχυολογώντας κάποιες από αυτές αναφέρουμε:

- Μείωση της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης από υπερβολική εκμετάλλευση.
- Διάσωση των περιβαλλοντικών και πολιτιστικών μνημείων.
- Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και νέες ευκαιρίες για να παραμείνουν οι κάτοικοι στον τόπο τους.
- Διατήρηση της πολιτιστικής παράδοσης, της επαφής του ανθρώπου με τη φύση, της επικοινωνίας και των σχέσεων μεταξύ των κατοίκων μιας περιοχής.
- Διατήρηση της λειτουργικότητας και της ποικιλομορφίας του οικο-συστήματος.
- Προστασία και σωστή διαχείριση των βιοτόπων και των παράκτιων ζωνών.
- Δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για την προώθηση του τουρισμού και την ανάπτυξη μικρών και απομονωμένων νησιών.

Η διατήρηση του γενικότερου φυσικού και πολιτιστικού τοπίου και η αυστηρή προστασία των οικολογικά ευαίσθητων περιοχών και των τοπίων ιδιαίτερου κάλλους δεν εμποδίζει την ανάπτυξη, αλλά αντίθετα αναδεικνύει τις ποιοτικές διαστάσεις της. Άλλωστε ο όρος της αειφόρου ανάπτυξης εμπεριέχει τον στόχο της ελεύθερης και δωρεάν απόλαυσης του δημόσιου αγαθού από τον χρήστη, αλλά με την υποχρέωση σεβασμού των αυστηρών κανόνων που είναι απαραίτητοι για την διατήρησή του.

Ο άνθρωπος οφείλει να σεβαστεί τη φύση και να ζήσει σε αρμονία με αυτή και όχι να σπαταλά ανεξέλεγκτα τους φυσικούς πόρους χωρίς να ενδιαφέρεται για τις επιπτώσεις, οι οποίες επηρεάζουν κατά πολύ και τον ίδιο.

Όπως έχει αναφερθεί σε προηγούμενο κεφάλαιο, η αειφόρος ανάπτυξη αποτελεί μια γενικευμένη προσέγγιση που ενσωματώνει κοινωνικούς, οικονομικούς αλλά και περιβαλλοντικούς στόχους. Αυτό σημαίνει πως και οι τρεις αυτοί τομείς είναι αλληλεξαρτώμενοι και αλληλένδετοι και θα πρέπει να βαδίζουν σε απόλυτη ισορροπία. Για να γίνει αυτό απαιτείται προσπάθεια και αλλαγές σε κρατικό, σε επιχειρηματικό και ατομικό επίπεδο. Έτσι, δεν είναι σημαντική μόνο η ανάληψη ενεργειών σε κράτος επιχειρήσεις που να σέβονται το περιβάλλον, αλλά είναι και απαραίτητη η προσφορά κάθε πολίτη ξεχωριστά.

Το αυτό γεγονός πιέζει για μια δημιουργία περιβαλλοντικής συνείδησης και εκπαίδευσης στους πολίτες, για να αλλάξουν τον τρόπο ζωής τους και να γίνει η διαχείριση κάθε νοικοκυριού σύμφωνη με τους στόχους της αειφόρου ανάπτυξης. Κάτι τέτοιο γίνεται όλο και πιο κρίσιμο, καθώς τα προβλήματα του αστικού περιβάλλοντος γίνονται όλο και πιο σύνθετα και οξυμένα, τονίζοντας την αναγκαιότητα μείωσης της χημικής, ηχητικής και θερμικής μόλυνσης τόσο από το κράτος όσο και από τους πολίτες, μέσω μέτρων όπως η μείωση της χρήσης του αυτοκινήτου, η χρήση και αναβάθμιση των ΜΜΜ κ.λπ.

Ειδικά στην Ελλάδα, με προσπάθεια και γενικό ενδιαφέρον από όλους, είναι δυνατό να πραγματοποιηθούν οι στόχοι μιας πράσινης και αρμονικής συνύπαρξης με το περιβάλλον στο οποίο ζούμε. Μεσούσης της κρίσης απαιτείται νέο αναπτυξιακό μοντέλο που θα επιτρέψει στη χώρα να αξιοποιήσει τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα (περιβάλλον - ανθρωπίνους πόροι - ιστορία - πολιτισμός). **Η «πράσινη ανάπτυξη» είναι μία νέα αναπτυξιακή ολοκληρωμένη στρατηγική φιλοσοφία που ενσωματώνει την ενεργό περιβαλλοντική προστασία, την κοινωνική συνοχή και την οικονομική ανάπτυξη.**

Βιβλιογραφία

ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ – Καθηγητής Ιωάννης Βαβούρας

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 2007-2013
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ - ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΈΡΓΩΝ

ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ & ΝΕΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ – GREENPEACE

ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ - ΠΑΣΟΚ

ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (Κ. Χατζημήτρος, από το: Δ. Ξενάκης (επιμ.))

DECLARATION ON GREEN GROWTH Organisation for Economic Co-operation and Development (Adopted at the Council Meeting at Ministerial level on 25 June 2009)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (Δ. Τσαντίλης και Κ. Χατζημήτρος, από το: Ν. Μαραβέγιας και Μ. Τσινισιζέλης (επιμ.))

SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN THE EUROPEAN UNION: 2009 monitoring report of the EU sustainable development strategy.

GREENING BUSINESS - Ian Barnes (ESCAP)